

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΓΛ4)
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ &
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (Δ16)
ΤΜΗΜΑ ΕΦΑΠΑΞ ΠΑΡΟΧΩΝ

Αθήνα, 29-4-2020
Αρ. Πρ.: Φ80020/οικ. 12029/Δ16/310

Fax : 2103368148
Τηλέφωνα : 2103368159
Πληρ. : Ε. Σπύρου
Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κωδικας : 10110

Όπως Πίνακας Διανομής

ΘΕΜΑ: Γνωστοποίηση ρυθμίσεων του άρθρου 31 «Αντικατάσταση άρθρου 35 ν. 4387/2016» του ν. 4670/2020 (Α/43).

Σας γνωρίζουμε ότι στο **ΦΕΚ 43/28.2.2020, τεύχος Α΄**, δημοσιεύτηκε ο **νόμος 4670/2020 «Ασφαλιστική μεταρρύθμιση και ψηφιακός μετασχηματισμός Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.)»**, στο πρώτο μέρος του οποίου (άρθρα 1-9) προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η μετονομασία, από 1.3.2020, του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) σε Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) και η ένταξη, από την ίδια ημερομηνία, στον e-ΕΦΚΑ των Κλάδων Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ), το οποίο καταργείται.

Με το **άρθρο 31** του ανωτέρω νόμου **αντικαθίσταται το άρθρο 35 του ν. 4387/2016 (Α΄85)**, που αφορά ρυθμίσεις σχετικά με την εφάπαξ παροχή.

Ως προς τις **τροποποιήσεις** που επέρχονται στο **άρθρο 35 του ν. 4387/2016 (Α΄85)**, επισημαίνονται τα εξής:

- 1.** Στην **παράγραφο 1** με την οποία ορίζονται τα υπαγόμενα πρόσωπα του πρ. Κλάδου Εφάπαξ Παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. στο οποίο από 1.1.2017 εντάχθηκαν τα ταμεία, τομείς, κλάδοι ή λογαριασμοί πρόνοιας όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 75 του ν.4387/2016, δεν επέρχεται καμία αλλαγή.
- 2.** Με την **παράγραφο 2** ορίζονται από 1.1.2017 οι πόροι (οι ασφαλιστικές εισφορές κ.α.) του **Κλάδου Εφάπαξ Παροχών του πρ. ΕΤΕΑΕΠ και ήδη e-ΕΦΚΑ.**

Στην περίπτωση β, για τους παλαιούς και νέους ασφαλισμένους κατά τον ν. 2084/1992 μισθωτούς, δεν επέρχεται καμία διαφοροποίηση στο ύψος και τον

τρόπο υπολογισμού της ασφαλιστικής εισφοράς (ποσοστό και βάση υπολογισμού).

Με τις ρυθμίσεις της **περίπτωσης γ**, διαφοροποιούνται από 1-1-2020 οι ασφαλιστικές εισφορές όλων των αυτοτελώς απασχολούμενων και όλων των πριν και μετά την 1.1.1993 ασφαλισμένων εμμίσθων δικηγόρων, μισθωτών μηχανικών και υγειονομικών των οικείων τομέων του κλάδου πρόνοιας του πρ. ΕΤΑΑ.

Συγκεκριμένα, αποσυνδέεται η εισφορά από τον κατώτατο βασικό μισθό μισθωτού με την δημιουργία ενός συστήματος απλού και κατανοητού, σε αντιστοιχία με τον τρόπο προσδιορισμού των εισφορών για κύρια και επικουρική ασφάλιση, ενώ παράλληλα διατηρείται η κατώτατη εισφορά για εφάπαξ παροχή στο ίδιο προηγούμενο επίπεδο.

Από 1-1-2020 το ποσόν της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για εφάπαξ παροχή των αυτοτελώς απασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών αντιστοιχεί σε τρεις (3) ασφαλιστικές κατηγορίες:

ΥΨΟΣ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ	
Ασφαλιστικές Κατηγορίες	Ποσά εισφορών εφάπαξ παροχής σε ευρώ
1η κατηγορία	26
2η κατηγορία	31
3η κατηγορία	37

Σε αυτές τις τρεις ασφαλιστικές κατηγορίες κατατάσσονται και όλοι οι πριν και μετά την 1.1.1993 έμμισθοι δικηγόροι, μισθωτοί μηχανικοί και υγειονομικοί των οικείων τομέων του κλάδου πρόνοιας του πρώην ΕΤΑΑ.

Επισημαίνεται ότι, για τους έμμισθους δικηγόρους τα ανωτέρω ποσά της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς επιμερίζονται κατά 50 % για τον εντολέα και κατά 50 % για τον ασφαλισμένο.

Οι ασφαλισμένοι κατατάσσονται υποχρεωτικά σε μία από τις ανωτέρω τρεις (3) ασφαλιστικές κατηγορίες με ελεύθερη επιλογή τους για το ποια θα είναι αυτή. Σε περίπτωση μη επιλογής κατατάσσονται υποχρεωτικά στη πρώτη.

Με αίτησή τους, η οποία μπορεί να υποβληθεί και ηλεκτρονικά, μπορούν να επιλέξουν ανώτερη ή κατώτερη ασφαλιστική κατηγορία από αυτή που υπάγονται. Η μετάταξη από κατηγορία σε κατηγορία θα γίνεται από την 1η του επόμενου έτους από την υποβολή της αίτησης και θα ισχύει υποχρεωτικά για όλο το επόμενο έτος από την υποβολή της αίτησης.

Κατά την πρώτη εφαρμογή οι ασφαλισμένοι κατατάσσονται υποχρεωτικά στη πρώτη ασφαλιστική κατηγορία και επιλέγουν την κατηγορία στην οποία επιθυμούν να υπαχθούν από 1.7.2020.

Με την **υποπερίπτωση γδ** διευκρινίζεται ο τρόπος προσαύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών από 1-1-2023 και εφεξής.

Επισημαίνεται ότι, σε περιπτώσεις που οι αυτοαπασχολούμενοι δεν έχουν καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές για το διάστημα 2017-2019, αυτές καταβάλλονται βάσει του άρθρου 5 του ν. 4578/2018, ήτοι επιβάλλεται μηνιαία κράτηση ποσοστού ύψους 4 % επί του κατώτατου βασικού μισθού μισθωτού, όπως ισχύει.

Αντιστοίχως, σε περιπτώσεις που οι παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι κατά τον ν. 2084/1992 έμμισθοι δικηγόροι, μισθωτοί μηχανικοί και υγειονομικοί του κλάδου πρόνοιας του πρώην ΕΤΑΑ δεν έχουν καταβάλει εισφορές για το έτος 2019, το ποσό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς, υπολογίζεται βάσει του άρθρου 5 του ν. 4578/2018 σε ποσοστό κράτησης 4 % επί του ποσού που αντιστοιχεί στον κατώτατο βασικό μισθό μισθωτού, όπως ισχύει.

Με την **περίπτωση δ** ορίζεται η εισφορά αυτών που, βάσει της παραγράφου 5 του άρθρου 76 του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με τον εν λόγω νόμο (ν. 4670/2020), ασφαρίζονται προαιρετικά για εφάπαξ παροχή. Οι προαιρετικά ασφαλισμένοι μισθωτοί καταβάλουν από 1-1-2021, μηνιαία εισφορά ποσοστού 4% επί των ασφαλιστέων αποδοχών τους για κύρια σύνταξη, όπως αυτές προσδιορίζονται στα άρθρα 5 και 38 του ν. 4387/2016 όπως τροποποιήθηκαν αντίστοιχα με τα άρθρα 23 και 34 του ν. 4670/2020. Οι προαιρετικά ασφαλισμένοι, αυτοτελώς απασχολούμενοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, ασφαλισμένοι του πρ. ΟΓΑ και οι έμμισθοι δικηγόροι που δεν είναι ασφαλισμένοι σε φορέα πρόνοιας, καταβάλλουν εισφορές βάσει των ασφαλιστικών κατηγοριών του ανωτέρω Πίνακα.

3. Στην **παράγραφο 3** προσδιορίζονται, οι προϋποθέσεις χορήγησης της εφάπαξ παροχής σε ασφαλισμένους και σε δικαιούχους θανόντα ασφαλισμένου και διατηρείται η μη δυνατότητα προκαταβολής μέρους της εφάπαξ παροχής.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την **περίπτωση α**, καταργούνται οι ελάχιστες χρονικές προϋποθέσεις για την θεμελίωση του δικαιώματος απονομής εφάπαξ παροχής. **Η εφάπαξ παροχή απονέμεται εφόσον ο ασφαλισμένος έλαβε κύρια σύνταξη και συνεπώς απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η έκδοση της οριστικής πράξης συνταξιοδότησης λόγω γήρατος ή οριστικής αναπηρίας.**

Όπως προκύπτει και από την αιτιολογική έκθεση της ρύθμισης αυτής με την κατάργηση του ελάχιστου χρόνου ασφάλισης για τη θεμελίωση αυτοτελούς δικαιώματος εφάπαξ παροχής, επιτυγχάνεται η ενιαία αντιμετώπιση των ασφαλισμένων, και **σε κάθε περίπτωση απλοποιείται και συντομεύεται η διαδικασία απονομής της εν λόγω παροχής ιδίως σε περιπτώσεις ασφαλισμένων με διαδοχική ασφάλιση.**

Η ρύθμιση αυτή καταλαμβάνει και τις εκκρεμείς αιτήσεις για εφάπαξ παροχή. Επισημαίνεται ότι, (όπως ισχυε), δεν είναι δυνατή η καταβολή της εφάπαξ

παροχής στην περίπτωση προσωρινής συνταξιοδότησης από τον φορέα κύριας ασφάλισης.

Με την **περίπτωση β** ορίζονται τα πρόσωπα που είναι οι δικαιούχοι της παροχής θανάτου ασφαλισμένου καθώς και οι προϋποθέσεις χορήγησης της εφάπαξ παροχής και προβλέπονται, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα:

Σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου, ο οποίος απεβίωσε εν ενεργεία, ήτοι πριν την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου, γήρατος ή αναπηρίας, η παροχή χορηγείται, στον/στην επιζώντα σύζυγο και στα τέκνα ανάλογα με το κληρονομικό τους δικαίωμα. Με τη ρύθμιση αυτή, αποσυνδέεται ως κριτήριο για την απονομή της παροχής θανάτου στην εργασία ασφαλισμένου, το ποιος είναι ο δικαιούχος της σύνταξής του από τον φορέα κύριας ασφάλισης.

Σε περίπτωση που δεν υφίστανται τα ανωτέρω πρόσωπα, ήτοι σύζυγος και τέκνα, η παροχή καταβάλλεται σε γονείς και αδέρφια, ανάλογα με το ποσοστό του κληρονομικού τους δικαιώματος, χωρίς να απαιτείται πλέον ο ελάχιστος χρόνος ασφάλισης των είκοσι ετών.

Στην περίπτωση που δεν υφίσταται κανένα από τα ανωτέρω πρόσωπα, η παροχή καταβάλλεται σε δικαιούχους, σύμφωνα με τις διατάξεις περί κληρονομικής διαδοχής.

Η **περίπτωση γ** αφορά στην περίπτωση που ο ασφαλισμένος απεβίωσε μετά την αποχώρηση από την υπηρεσία/εργασία και πριν ή μετά την έκδοση της συνταξιοδοτικής πράξης και ορίζει ότι στις περιπτώσεις αυτές, η εφάπαξ παροχή θα χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις περί κληρονομικής διαδοχής.

4. Η παράγραφος 4 αφορά στον τρόπο υπολογισμού της εφάπαξ παροχής από 13.5.2016. Ως γνωστό, η εφάπαξ παροχή αποτελείται από το άθροισμα δύο τμημάτων: το τμήμα που αντιστοιχεί για τα έτη ασφάλισης μέχρι την 31.12.2013 και το τμήμα που αντιστοιχεί για τα έτη ασφάλισης από την 1.1.2014 και εφεξής.

Η **περίπτωση α** αφορά στον τρόπο υπολογισμού για το τμήμα που αντιστοιχεί σε χρόνο ασφάλισης μέχρι την 31.12.2013 για μισθωτούς (περίπτωση αα) και αυτοαπασχολούμενους (περίπτωση αβ).

Ειδικά για τον υπολογισμό της εφάπαξ παροχής των ασφαλισμένων του πρ. Ταμείου Πρόνοιας Αξιοματικών Εμπορικού Ναυτικού (ΤΠΑΕΝ) και του πρ. Ταμείου Πρόνοιας Κατωτέρων Πληρωμάτων Εμπορικού Ναυτικού (ΤΠΚΠΕΝ) για χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί έως και τις 31.12.2013, έχει προβλεφθεί με το άρθρο 26 του ν.4445/2016, ότι οι τεκμαρτές συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό της παροχής προσδιορίζονται με τη χρήση εισφορών εικοσαετίας, αντί πενταετίας.

Με τη νέα ρύθμιση, ορίζεται ότι σε περιπτώσεις όπου δεν συμπληρώνεται η εικοσαετία για χορήγηση της εφάπαξ παροχής, θα χρησιμοποιείται ο πραγματικός χρόνος ασφάλισης εντός του 1994-2013 για τον υπολογισμό των τεκμαρτών αποδοχών, έστω και εάν αυτός υπολείπεται της εικοσαετίας.

Επίσης, εναρμονίζεται ο τρόπος επικαιροποίησης των αποδοχών για τον υπολογισμό της εφάπαξ παροχής των ανωτέρω ασφαλισμένων για χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί έως και τις 31.12.2013 με τον τρόπο που χρησιμοποιείται για τους λοιπούς ασφαλισμένους και η αναπροσαρμογή θα διενεργείται με την μεταβολή του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

Η **περίπτωση β** αφορά στον τρόπο υπολογισμού για το τμήμα που αντιστοιχεί σε χρόνο ασφάλισης από 1.1.2014 και εφεξής και στην **περίπτωση γ** αποτυπώνονται οι μαθηματικοί τύποι που αφορούν στον υπολογισμό της παροχής, στις οποίες δεν επέρχεται κάποια τροποποίηση.

5. Η παράγραφος 6 αφορά στους φορείς που χορηγούν εφάπαξ παροχή με το καθεστώς του ν. 103/1975 (Α' 167), οι οποίοι εξακολουθούν να τα καταβάλλουν οι ίδιοι και καταλαμβάνονται από το άρθρο αυτό. Η διαφοροποίηση που επέρχεται με τις νέες ρυθμίσεις είναι ότι δεν απαιτείται πλέον ελάχιστος χρόνος ασφάλισης για την θεμελίωση του δικαιώματος χορήγησης εφάπαξ παροχής για τους ασφαλισμένους στο καθεστώς του ν. 103/1975 (Α' 167), καθώς το αυτό ισχύει και για τους λοιπούς ασφαλισμένους για εφάπαξ παροχή, βάσει της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού.

6. Με την παράγραφο 7 ορίζεται ότι στους μη δικαιούμενους εφάπαξ παροχής από υπηρεσία, εργασία ή επάγγελμα, για το οποίο ασφαλίστηκαν σε φορέα πρόνοιας ή σε περίπτωση θανάτου αυτών στους δικαιούχους τους, επιστρέφονται οι ατομικές τους εισφορές, χωρίς χρονικές προϋποθέσεις, ύστερα από αίτησή τους, η οποία υποβάλλεται μετά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου μαζί με τη συνταξιοδοτική απόφαση, θετική ή απορριπτική του φορέα κύριας ασφάλισης.

Επομένως, δεν απαιτείται πλέον ο ελάχιστος χρόνος ασφάλισης των τριών (3) ετών, προκειμένου να επιστραφούν οι εισφορές και ως εκ τούτου ασφαλισμένοι για εφάπαξ παροχή, που μετά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου δεν δικαιούνται κύριας σύνταξης, δύνανται με την απορριπτική απόφαση της κύριας ασφάλισης να δικαιωθούν επιστροφής των εισφορών τους. Για επιστροφή ατομικών εισφορών που καταβλήθηκαν για χρόνο ασφάλισης έως τις 31.12.2013 το επιστρεπτέο ποσό προκύπτει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 9 του ν. 2335/1995 (Α' 185) και την υπουργική απόφαση Φ.80000/οικ.26625/1319/ 17.11.2006 (Β' 1772), όπως ισχύουν. Για επιστροφή εισφορών χρονικών διαστημάτων από την 1.1.2014 και εφεξής το ύψος του επιστρεπτέου ποσού προκύπτει από τη συσσωρευμένη αξία των εισφορών στην ατομική μερίδα.

7. Στην παράγραφο 10 ορίζεται ότι, η εφάπαξ παροχή καταβάλλεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα: α) στους δικαιούχους που λόγω ασθένειας, χρόνιας πάθησης ή άλλης βλάβης έχουν ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50%, το οποίο αποδεικνύεται με γνωμάτευση ΚΕΠΑ ή ΑΣΥΕ, β) στους δικαιούχους που είναι γονείς ή νόμιμοι κηδεμόνες ατόμων που έχουν ποσοστό αναπηρίας

τουλάχιστον 50% το οποίο αποδεικνύεται με γνωμάτευση ΚΕΠΑ ή ΑΣΥΕ, γ) στους δικαιούχους που συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του ν.612/1977 (Α' 164) είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές και ισχύουν κάθε φορά ή με βάση τις διατάξεις που αναφέρονται στα πρόσωπα του τετάρτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 π.δ. 169/2007 (Α' 210) είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές όπως ισχύουν κάθε φορά και δ) στους δικαιούχους που λαμβάνουν επίδομα σύμφωνα με το άρθρο 42 ν. 1140/1981 (Α' 68).

Εφόσον δεν υπάρχουν δικαιούχοι που εμπίπτουν στις ως άνω περιπτώσεις, η εφάπαξ παροχή κατά προτεραιότητα σε περιπτώσεις: α) θανάτου του/της συζύγου ή τέκνου του δικαιούχου εφάπαξ παροχής και β) θανάτου του δικαιούχου εφάπαξ παροχής, στη/στο σύζυγο και στα τέκνα αυτού.

Παρακαλούμε για την ορθή και άμεση εφαρμογή των κοινοποιούμενων διατάξεων.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

Εσωτερική Διανομή

1. Γρ. κ. Υπουργού
2. Γρ. κας Γεν. Γραμματέως Κοιν. Ασφάλισης
3. Γρ. κας Υπηρεσιακής Γραμματέως
3. Γρ. κας Γεν. Δ/ντριας Κοιν. Ασφάλισης
4. Γρ. κ. Αν/τη Γεν. Δ/ντή Οικ. Υπηρεσιών
5. Δ/νη Πρόσθετης & Επαγγελματικής Ασφάλισης (Δ16)
Τμήμα Εφάπαξ Παροχών
6. Όλες τις ασφαλιστικές Δ/σεις του Υπουργείου
7. Όλες τις Δ/σεις του Υπουργείου

Πίνακας Διανομής

Προς: 1. e-ΕΦΚΑ

- α. Γραφείο Διοικητή**
- β. Γενική Δ/νση Εισφορών**
Σατωβριάνδου 18 104 32 Αθήνα

2. e-ΕΦΚΑ (πρώην ΕΤΕΑΕΠ)

- α. Γενική Δ/νση Επικουρικής Ασφάλισης
& Εφάπαξ Παροχών**
- β. Γενική Δ/νση Διοικητικής Υποστήριξης,
Οικονομικών Υπηρεσιών & Ηλεκτρονικής
Διακυβέρνησης (πρ. ΕΤΕΑΕΠ)**
*(με την παράκληση να ενημερωθούν όλες οι
αρμόδιες Διευθύνσεις)*
Φιλελλήνων 13-15, 10557 Αθήνα

3. Όλα τα Υπουργεία

(Για να ενημερώσουν υποχρεωτικά:

- τις Δ/νσεις Διοικητικού και Οικονομικού τους

- τα Ν.Π.Δ.Δ. που εποπτεύουν, και

- τα ΝΠΔΔ που έχουν μετατραπεί σε Α.Ε.,

αναφορικά με τους υπαλλήλους τους που είχαν υπαχθεί στο ασφαλιστικό καθεστώς εφάπαξ παροχών του ν. 103/1975).

4. Γενική Δ/νση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου

(για να ενημερώσει τα ΝΠΔΔ που εποπτεύει αναφορικά με τους υπαλλήλους τους που είχαν υπαχθεί στο ασφαλιστικό καθεστώς εφάπαξ παροχών του ν. 103/1975)

5. Γενική Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου

Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης

Τμήμα Μισθοδοσίας

ΚΟΙΝ: Εθνική Αναλογιστική Αρχή